

VAKCINA PROTIV VELIKIH BOGINJA (VARIOLE) INFORMACIONI LIST

Koliko je sigurna vakcina protiv velikih boginja?

Mi smo svjesni koristi i rizika povezanih sa vakcinom protiv velikih boginja, u svakom slučaju ova vrsta vakcine se smatra sigurnom. Neki ljudi sa vec-postojecim zdravstvenim stanjima kao sto su trudnoca, ekcem, poremećaji imunog sistema, srčanim stanjima, ili oni koji uzimaju lijekove koji uzrokuju smanjenje imuniteta kao sto su steroidi, su u vecem riziku da imaju komplikacije zbog vakcine. Vakcina je najbolji nacin da se kontrolisu velike boginje, ali ne i jedina zastita - na primjer, mjere za kontrolu zaraze, izdvajanje, i stavljanje u karantin bi mogle biti upotrijebljene za borbu protiv sirenja bolesti.

Mogu li ljudi dobiti velike boginje od vakcine?

Ne. Vakcina je napravljena od zivog vaccinia virusa, koji je blazi srodnik virusa velikih boginja. Vakcina ne sadržava virus velikih boginja i ne moze dati ljudima ovu bolest.

Ova "zivi virus" vakcina, znaci da je vaccinia virus ziv u vakcini, i kad se jednom ubrizga, zivi na mjestu ubrizgavanja. Stoga, veoma je vazno da se slijede uputstva za zastitu mesta gdje ce vakcina biti ubrizgana u vrijeme kada budete vakcinisani da bi se sprijecio vaccinia virus od prenosenja na ostale dijelove tijela, ili na druge ljude.

Koji su rizici vezani za vakcincu?

Mnogi ljudi iskuse normalnu, obicno blagu reakciju na vakcincu kao sto je bolna ruka, povisena temperatura, ili bolovi u tijelu. Ocekuje se da otrprilike 1,000 na svakih 1 milion ljudi koji su vakcinisani zatreba medicinsku pomoc zbog nezeljenih posljedica vakcine. 15 od 1 miliona ljudi ce biti ozbiljno bolesni nakon prve vakcinacije. 1 do 2 ljudi na svakih 1 milion vakcinisanih moze da umre kao rezultat reakcija opasnih po zivot.

Da li postoji neki nacin da se lijece lose reakcije na vakcincu?

Dva nacija lijecenja su na raspolaganju da pomognu ljudima sa izvjesnim ozbiljnim reakcijama na vakcincu protiv velikih boginja. To su Vaccinia immunoglobulin, ili VIG, i Cidofovir, koji je antibiotik.

Sta je to vaccinia?

Vaccinia virus, je virus u vakcini protiv velikih boginja, je drugi "boginje"- tip virus. On je srođan velikim boginjama, ali blazi. Vaccinia virus može uzrokovati osip, povisenu temperaturu, i bolove u glavi i tijelu. Kod izvjesnih grupa ljudi, komplikacije od vaccinia virusa mogu biti ozbiljne. Vaccinia se siri dodirivanjem mesta vakcinisanja prije nego sto je zalijeceno ili dodirivanjem zavoja ili odjece koja je bila zarazena sa zivim virusom sa mesta vakcinacije protiv velikih boginja. Posebna njega se mora poduzeti o mjestu vakcine da se sprijeci prenosenje vaccinia virusa na druge ljude ili na druge dijelove tijela.

Kako vakcina djeluje?

Vakcina protiv velikih boginja se ne daje iglom pod kozu. Ona nije "injekcija" kao druge vakcine. Vakcina se daje upotrebo dvokrake igle koja je umocena u rastvor vakcine. Igra se ubada u kozu, obicno u gornjem dijelu ruke, 15 puta za nekoliko sekundi. Ako je osoba vakcinisana prvi put u svom zivotu, samo 2 do 3 uboda iglom su potrebna. Ljudi koji se ponovo vakcinisu moraju primiti 15 uboda iglom.

Ako je vakcinacija uspjesna, crvena izraslina koja svrbi se razvija na mjestu vакcine za 3 do 4 dana nakon vakcinacije. U toku prve sedmice, izraslina postaje veliki plik, puni se sa gnojem, i pocinje da curi. Za vrijeme druge sedmice, plik pocinje da se isusuje i formira se krasta. Krasta otpadne u trecoj sedmici, ostavljajuci mali oziljak. Vакcina obezbjedjuje potpunu otpornost za 3 do 5 godina i umanjen imunitet poslije toga.

Da li razblazene doze vакcine protiv velikih boginja imaju dejstvo?

Nedavni testovi su pokazali da razblazena ili razvodnjena vакcina protiv velikih boginja je jednako djelotvorna i obezbjeduje otpornost kao puno-vazeca vакcina.

Ako su ljudi bili vакcinisani kao djeca, da li oni jos uvijek imaju otpornost na velike boginje?

Ne obavezno. Mnoge procjene navode da otpornost nakon vакcinacije traje 3 do 5 godina. Imunitet moze da se pojaca djelotvorno sa pojedinacnim ponovnim vакcinisanjem. Ranija infekcija sa razvojem bolesti pruza imunitet za citav život. Redovne vакcinacije protiv velikih boginja su zavrsene 1972. Vecina Amerikanaca ispod starosne dobi od 30 godina nije bila vакcinisana protiv velikih boginja.

Ko NE treba biti vакcinisan?

Postoje dva prikaza na osnovu kojih se moze dati odgovor na pitanje:

- Jedan je ako nema izvijestenog slučaja od velikih boginja (prije-izlaganje).
- Drugi je ako postoji izlozenost prema bolesti (poslije-izlaganje).

Mnogi ljudi su iskljuceni od vакcinisanja u slučaju prije-izlaganja, ali u slučaju postojećeg izlaganja bolesti, svima koji su bili u dodiru se preporučuje da budu vакcinisani.

Ljudi koji ne treba da prime vакcinu osim ako su bili izlozeni velikim boginjama uključuju:

- Ljudi koji imaju, ili su cak jednom imali, kozno oboljenje (narocito ekzem ili dermatitis).
- Ljudi sa koznim oboljenjima kao sto su opekatine, varicelle, pojasni herpes, impetigo na licu, groznicu na usnama, jake akne ili psorijazu. (Ljudi sa bilo kojim od ovih oboljenja ne treba da dobiju vакcnu sve dok se potpuno ne izlijece.)
- Ljudi sa oslabljenim imunim sistemom, kao oni koji su primili transplant, koji su HIV pozitivni, ili koji primaju tretman za liječenje raka.
- Zene trudnice, zbog rizika koji postoji prema fetusu, i zene dojilje.
- Svako ko je alergian na vакcnu ili bilo koji od njenih sastojaka.
- Svako ko je ispod starosne dobi od 18 godina.

Svako ko spada unutar ovih kategorija, ili zivi sa nekim ko spada u jednu od ovih kategorija, **NE** bi trebao primiti vакcnu protiv velikih boginja **osim ako je bio izlozeni bolesti**. Temeljna provjera mogucih primalaca vакcine i rukovodjenje njihovim mjestom ubrizgavanja ce pomoci da se smanji broj nezeljenih reakcija.

Kada ce vакcina biti dostupna svima?

Vакcina trenutno nije dostupna za javnost.